

GMO Free Turkish Cotton Garanti Markası Bilgi Notu

GMO nedir?

Bir canlının genetik diziliminin değiştirilmesi ve ona kendi doğasında bulunmayan farklı bir özellik kazandırılması amacıyla; modern “Biyoloji-Teknoloji-BT” (Bio Technology-BT) yöntemleriyle başka bir canlıdan gen aktarımı yapılarak elde edilen, insan dışındaki canlı organizmalara “*Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar-GDO*” (*Genetically Modified Organisms-GMO*) denilmektedir. Bu bağlamda BT teknolojisi ile üretilmiş GDO içeren tohumlarla yetiştirilen pamuk bitkisinden elde edilen ürün için İngilizce “*GMO Cotton*”, GDO’suz tohumlarla yetiştirilen pamuktan elde edilen ürün ise “*GMO Free Cotton*” veya “*Non-GMO Cotton*” olarak adlandırılmaktadır. Garanti markamız için daha yalın ve vurgulayıcı olması, ayrıca yurt dışı açılımı dikkate alınarak “GDO’suz Türk Pamuğu” karşılığı olarak “*GMO Free Turkish Cotton*” seçeneği tercih edilmiştir.

GMO riskleri ve “GMO Free Turkish Cotton” Garanti Markasının Doğuşu:

Ticari anlamda Biyoteknoloji ürünü GDO’lu tohum kullanımı ilk kez soya, mısır ve pamuk çeşitleri ile 1996 yılında başlamış ve ABD menşeli tohum firmalarının “*daha düşük maliyetle, daha çevreci ve daha yüksek verim*” vaatlerine dayalı, dünya geneline yayılı tanıtım faaliyetleri sonucunda hızla yaygınlaşmıştır. Ne var ki, aradan geçen süre zarfında GDO’lu tohumlarla yapılacak üretimle ilgili vaatlerin büyüklük ve kalıcılıklarında kararlılık sağlanamamış, aksine ekonomik, ekolojik ve sosyal anlamda ciddi bazı sorunlara yol açtıkları görölmüştür. Tarla veriminde değişkenlik, bazı kalite kriterlerinde bozulma; hedef zararlı ve yabancı ot popölasyonlarındaki azalmaya karşılık hedef dışı zararlı ve yabancı otlarda beklenmedik artışların ortaya çıkması ve zaman içinde hedef zararlılarda tekrar direnç oluşması; çeşitler arasında gen sürüklenmesi ve bunun sonucunda ortaya çıkan genetik kirlilik ve doğal gen kaynaklarına yönelik tehditler; tohum temininde özel sektör egemenliği, dışa bağımlılık ve sürekli artan maliyetler; tüketici hakları ve halk bilinci konularında varlığını sürdüren belirsizlikler bu anlamda öne çıkan sorunlardır.

Bunların yanı sıra, GDO’lu ürünlerin insan sağlığına yönelik ciddi tehditler içermesi olasılığının hala yok edilememiş olması, GDO’lu üretim ve dahi tüketiminin önündeki en büyük engel olarak durmaktadır. Bu teknolojiyi geliştiren ve

uygulamaya geçirenlerin aksini iddia etmelerine karşılık, GDO'lu ürünlerin insanların bağımsızlık sisteminde ve santral sinir yapısında tahribatlara, mikroplu hastalıklara karşı kullanılacak antibiyotiklerin etkinliğinin azalmasına, kanser ve alerjik reaksiyonlara, gıda kalitesinde ciddi azalmalara, potansiyel toksitenin artmasına, muhtemel yeni virüs ve yeni toksin oluşumuna neden olabileceğine dair riskler varlığını sürdürmektedir.

GDO'lu tohumlarla yapılan bitkisel üretimin geneli için sayılan bu risklerin tamamı GDO'lu pamuk üretimi için de geçerlidir. GDO'lu pamuk üretimi buna rağmen tohum firmalarının yoğun lobi ve propaganda faaliyetleri sonucunda yaygınlaşabilmiştir. Büyük pamuk üreticisi ülkelerin çoğu hızlı kararlarla bu teknolojiyi benimsemişler ve yirmi yıl gibi kısa bir süre zarfında dünya pamuk alanlarının %77'sinde üretimin %83'ü GDO'lu tohumlarla yapılır hale gelmiştir. Ancak yukarıda GDO'lu ürünlerin geneli için sıralanan sorunların GDO'lu pamuk üretiminde de, fazlasıyla görülmesine bağlı olarak bu yaygınlaşma durmuş, gerileme başlamış ve anılan risklerle ilgili tartışmalar tekrar alevlenmiştir. *(Bu bağlamda Burkina Faso GDO'lu pamuk üretiminden tümüyle çıkma kararı almış, Hindistan, Burkina Faso ve Güney Afrika GDO'suz pamuk üretimine geri dönmenin çarelerini aramaya başlamıştır.)* Bu tartışmalar, özellikle gelişmiş toplumlarda GDO'lu ürünlere karşı ciddi tepkilerin doğmasına ve insanların doğal ürünlere olan ilgisinin artmasına neden olmaktadır. Teknoloji bir bakıma kendisiyle birlikte kendi panzehirini oluşturmakta; GDO'lu ürünler GDO'suz ürünler için yeni fırsat alanları açmaktadır.

GMO Free Turkish Cotton Garanti Markasının Gelişme Dinamikleri:

Bu anlamda "Pamuk" hem lif hem de gıda bitkisi olarak büyük öneme sahiptir. Pamuk asıl ve yan ürünleri tekstilden gıdaya ve sağlıktan kozmetiğe uzanan perspektifte onlarca sanayi tarafından insanlarla doğrudan teması olan veya insanlar tarafından tüketilen ürünlerin üretiminde ham madde olarak kullanılmaktadır. Giyim kuşam ve ev tekstil ürünleri; bitkisel yağ ve türevleri, hayvan yemi, medikal ve kozmetik ürünleri bunların önde gelenleridir. Bu nedenle söz konusu sanayiler için "GDO'lu Pamuk" kullanımı ne kadar ciddi tehditler içeriyorsa, "GDO'suz Pamuk" kullanımı da o kadar büyük fırsatlar barındırmaktadır.

GDO'lu pamuk üretimi dünya genelinde hızla yaygınlaşırken Türkiye, Yunanistan ve İspanya ile birlikte, Avrupa Birliği Biyogüvenlik Yasasına bağlı kalarak GDO'lu pamuk tohum kullanımını, Ar-Ge amaçlı kullanımlar da dahil olmak üzere, tümüyle yasaklamış ve böylece sadece “GDO'suz Pamuk” üreten ayrıcalıklı üç Dünya ülkesinden biri ve en büyüğü konumuna gelmiştir. Bu bağlamda ülkemiz ayrıca genetik mühendisliği içermeyen, modern ıslah yöntemleriyle GDO'suz pamuk ıslahında büyük başarı sağlamış ve pamuk çiftçilerimizin giderek gelişen deneyim ve uzmanlıklarının da katkısıyla birlikte tarla veriminde, Avustralya'nın ardından, o da %10..12 kadar bir farkla Dünya ikinciliğine yükselmiştir. **Bu anlamda Türkiye saf GDO'suz pamuk asıl ve yan ürünleri üreticisi, ayrıca hiç kirlenmemiş, GDO'suz pamuk gen kaynağına sahip bir ülke olarak dünya pamukçusunda çok önemli ve özgün bir konum kazanmıştır.** Bu önemli ve özgün konumumuz bir yandan ülkemiz için eşsiz fırsatlar içerirken, diğer yandan ülkemize dünya pamukçuluğunun geleceği adına ciddi sorumluluklar yüklemektedir. “GMO Free Turkish Cotton” Garanti Markası GDO'suz Türk Pamuğunun ve Pamuklu Tekstil ve Hazırgiyim Ürünlerinin dünya genelinde tanınmasını ve bu bağlamda küresel nihai tüketiciler nezdinde fark edilmesini sağlamak suretiyle söz bu fırsatların faydaya dönüşmesinde etkin rol oynayacaktır. Ayrıca markalaşmayla kazanılacak katma değer a sayesinde tarım, tekstil ve hazır giyim sanayilerimiz üretiminde sürdürülebilirlik sağlanacak ve ülkemizin GDO'dan ari pamuk gen kaynaklarına sahip dünya ülkesi olma özelliğinin korunmasına dair sorumluluğu yerine getirilebilecektir.

Balya Etiketi

Nihai Ürün Etiketi

Prof. Dr. H. Ünal EVCİM
Ulusal Pamuk Konseyi
Genel Sekreteri -20/06.2019